

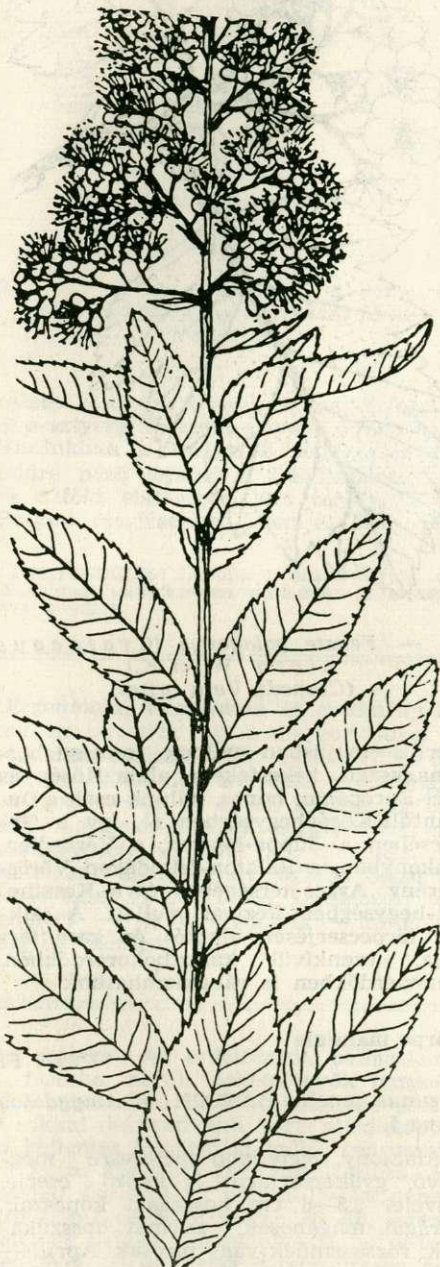
HAZÁNK VÉDETT FA- ÉS CSERJE-
FAJAI III.

Fűzlevelű gyöngyvessző

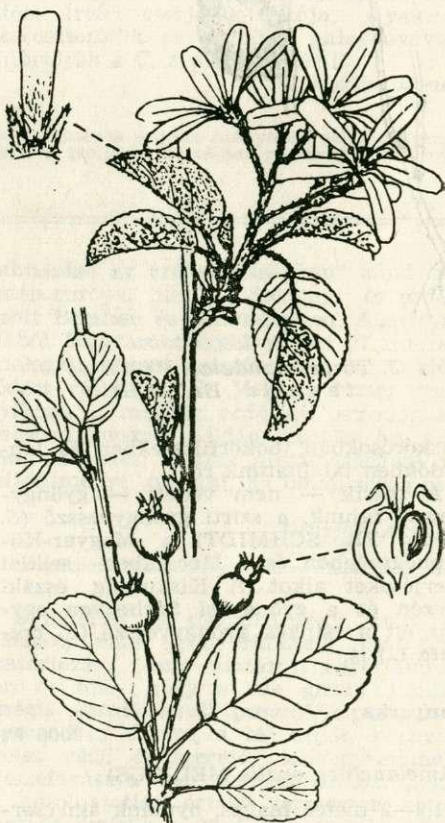
500 Ft

(*Spiraea salicifolia* L.)

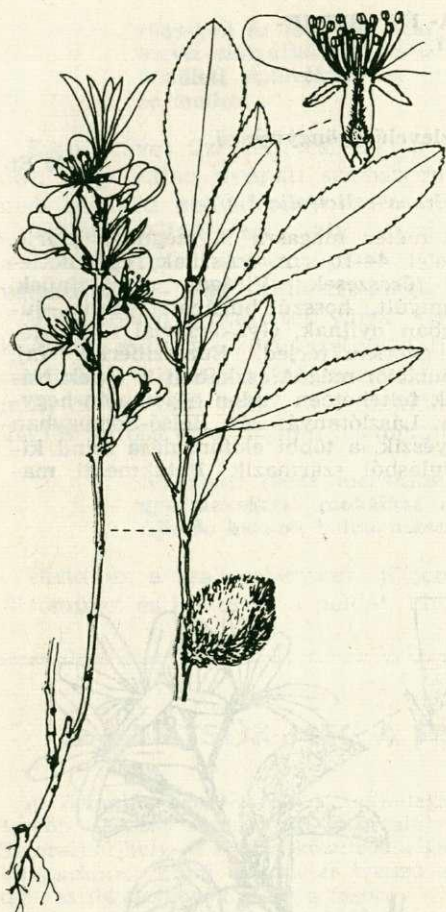
2 méter magasra is megnövő cserje, levelei 4–10 cm hosszúak, egyenlőtlenül fűrészesek. Virágai rózsaszínűek, megnyúlt, hosszú bugában június–júliusban nyílnak. Gyökérsarjai segítségével gyorsan terjed. Euroszibériai faj, populációi még Alaszkában is élnek. Nálunk feltehetően vadon a zemplén-hegységi Lászlótanyán és Belső-Somogyban tenyészik, a többi előfordulása mind ki-
vadulásból származik. Patakminti ma-

1. — Fűzlevelű gyöngyvessző
(*Spiraea salicifolia* L.)

2. — Fanyarka (*Amelanchier
ovalis* MEDICUS)

3. Törpe mandula (*Prunus tenella* BATSCH)

gaskóróskokban, bokorfüzesekben és láp-erdőkben találhatunk rá.

A másik — nem védett — gyöngyvessző fajunk, a szirti gyöngyvessző (*S. media* FR. SCHMIDT) a Magyar-Középhegységben és a Mecsekben sziklai cserjéseket alkot. A Kiskunság északi részén és a gyöngyösi Sárhegyen egykor élt a csipkés gyöngyvessző (*S. crenata* L.) is.

Fanyarka

2000 Ft

(*Amelanchier ovalis* MEDICUS)

1,5—2 méter magas, nyúlánk ágú cserje. Levelei 2—4 cm hosszúak, szélük csipkés vagy fűrészelt, fonákuk fiatal korban molyhos. Feltűnően szép virágai

4. — Fekete galagonya (*Crataegus nigra* W. et K.)
(Csapody Vera rajzai)

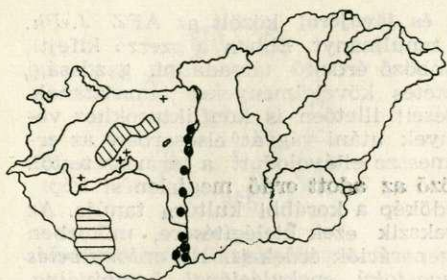
április—májusban nyílnak, termése borsónagyságú kékesfekete alma. Közép- és Dél-Európában honos, nálunk csak a Dunántúli-Középhegységben él, így a Gerecsében a Zuppa-hegyen, a Vértesben, Bakonyban, a Balaton-felvidéken Vörösbény, Arács térségében és a Keszthelyi-hegységben Rezivár mellett. A sziklai törpecserjések alkotó- és karakterfaja, ezenkívül karsztbokorerdőkben, karszterdőkben is rábukkanhatunk.

Törpe mandula

2000 Ft

(*Prunus tenella* BATSCH = *Amygdalus nana* L.)

Alacsony, legfeljebb méteresre megnövő, gyökérsarjakat is képző cserje. Levelei 2,5—6 cm hosszúak, kopaszak. Virágai magánosak, szirmai hosszúkszak, rózsaszínűek vagy pirosak. Április—májusban, lombosodása idején virágzik. Termése majdnem gömbölyű, mogyoró nagyságú húsos csontár. Elterjedési te-

- *Crataegus nigra*
- + *Amelanchier ovalis*
- *Spiraea salicifolia*

5. — A fekete galagonya, a fanyarka és a fűzlevelű gyöngyvessző hazai előfordulása

rülete Alsó-Ausztriától Nyugat-Szibériáig a sztyepp és erdős-sztyepp övben van. Hazánkban a Magyar-Középhegység alföldre néző lejtőin, a Dél-Dunántúl és az Alföld elsősorban lösz területein él. Pusztai cserjésekben, lösz és sziki töl-

gyesekben, karsztbokorerdőkben, pusztafüves lejtőkön, felhagyott szőlőkben, legelőkön, mezsgyéken kerülhet szemünk elé.

Fekete galagonya

2000 Ft

(*Crataegus nigra* W. et K.)

A mindenütt gyakori egybibés galagonyán (*C. monogyna* JACQ.) és csere galagonyán (*C. laevigata* POIRET DC.) kívül egy ritka faj, a fekete galagonya is él Magyarországon. Cserjeméretű, esetleg kisebb fává is megnőhet. Levellei 5—9 cm hosszúak, a levéllemez felül szőrös, alul gyapjas. Május—júniusban nyíló virágaiban öt bibét találunk. Termése gömbölyű, fényesfekete színű. A fajt 1801-ben a magyarföldi botanika egyik legnagyobb alakja, Kitaibel Pál mecénásával, Waldstein Ádám görffal együtt írta le. Hazája Délkelet-Európában van, nálunk a Duna mentén a Csepel-szigettől a Mohácsi-szigetig ligeterdők, ártéri cserjések lakója. Gyakran kereszteződik az egybibés galagonyával, hibridjük a *C. x degenii* ZSÁK.

Bartha Dénes

HELYESBÍTÉS: Lapunk 1. számának 14. oldalán a fajnevek sajnós hiányosan jelentek meg. A Magyar vadkörté-hez pótlandó: (a térképen kör), a Molyhos körté-hez pótlandó: (a térképen kereszt).

„Ergonómiai vizsgálatok és eredmények alkalmazása az erdőgazdaságban” című témában tartották 18. konferenciájukat a közép-európai munkatudományi és erdőtechnikai intézmények április 17. és 20. között Bécsben és Gmundenben. Ausztriából, az NSZK-ból, Svájcban és Csehszlovákiából Magyarországgal együtt 27 intézet vett ezen részt 59 fővel. Tőlünk az ERTI delegált három kutatót. Összesen 35 előadás hangzott el, ezek között élénk érdeklődést váltott ki dr. Verbay József tud. osztályvezető-helyettes két előadása. Az egyikben a magyar erdészeti ergonómiai kutatások eredményeit foglalta össze, a másikban konkrét példán mutatta be, miként lehet az ERTI-ben kidolgozott tervezési, szervezési eljárás alkalmazásával az embert — de az erdőt is — kímélve a teljesítményt növelni, az önköltséget pedig csökkenteni.

(Burján Árpád)

sor jellegét. Az erdeifenyők pótlásaként a fasorba került feketefenyők lecserélése célszerű a fasor megújítása során a sokkal dekoratívabb, torz alakzatában is kellemes benyomást keltő, cédrusszerű *Pinus silvestris* „Virgata” fajtára. Az eredeti fasorból az utóbbi 15—20 évben kipusztult egyedek száma 80 db, ennek jelenleg 64%-a van pótolva fiatal erdeifenyővel, 29 db helye sajnos üresen áll. (1965. évtől: 51 db közönséges erdeifenyő van ültetve.)

Sajnálatos és szomorú tény, hogy a szemet, lelket gyönyörködtető fasor hovatartozása sem tisztázott egyértelműen és félő, hogy a sok gazda között mégis „gazdátlanul” pusztul, elpusztul a fasor. Úgy érzem, a táj erdőt, környezetet védő és szerető szakembereinek összefogására van szükség ahhoz, hogy e pótolhatatlan értékű természeti értéket átmentsük a jövő generációi részére, addig amíg nem késő.

Lenár György